

Tekna

Teknas politikkdokument om skole

VEDTATT AV HOVEDSTYRET 21. SEPTEMBER 2018

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Teknas politikkdokument om skole

Tekna mener:

- En solid offentlig fellesskole legger grunnlaget for en likeverdig utdanning av høy kvalitet. Private, ikke-kommersielle skoler kan være et supplement.
- Tekna mener det er viktig at offentlige skoler utvikler en tydeligere realfagsprofil i tett samarbeid og kontakt med universitets- og høgskolemiljøer, samt næringslivet.
- Å forstå naturen bør defineres som en gjennomgående grunnleggende ferdighet i læreplanene.
- Undervisning i algebra må starte tidligere på barnetrinnet for å styrke den grunnleggende tall- og matematikkforståelsen.
- Grunnleggende forståelse for programmering og IKT bør være et kompetansemål i læreplanen allerede tidlig på grunnskolenivå.
- Universitetsutdannede lektorer skal være hovedregelen i studieforberevende fag, og foretrukket på ungdomstrinnet.
- Det bør være lettere for masterutdannede å bli kvalifisert som lærere. Flere med mastergrad bør ansettes i skolen på vilkår av at de tar pedagogisk utdanning innen avtalt tid.
- Lønn må brukes som et personalpolitisk virkemiddel for å rekruttere og beholde faglig sterke lærere.
- Tekna mener at lærere på alle nivåer skal ha rett og plikt til faglig etter- og videreutdanning i den fremtidige Kompetansereformen.
- Det er viktig med tett oppfølging og tidlig innsats for økt gjennomføring.

Verdier og prinsipper til grunn for Teknas skolepolitikk

Tekna skal jobbe for at flere unge velger tekniske og naturvitenskaplige utdannelser. Vi kjemper også for forskning og utvikling innen teknisk-naturvitenskapelige fag, og at det legges til rette for å skape verdier for samfunnet gjennom teknisk-naturvitenskapelig innsats.

Tekna mener grunnskolen og videregående utdanning skal gi barn og unge et best mulig faglig og sosialt utgangspunkt for videre utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv. Deres kompetanse vil forme framtiden og vår evne til å sikre en bærekraftig verden. Grunnlaget legges i en solid offentlig skole som ivaretar bredden av fag, retten til tilpasset opplæring og samfunnets demokratiske og etiske verdigrunnlag. Tekna mener private, ikke-kommersielle skoler kan være et supplement, så sant offentlige tilskudd og skolepenger kommer elevene til gode.

Tekna mener at å forstå naturen bør være en grunnleggende og gjennomgående ferdighet. Naturforståelse er en forutsetning for å skape bevissthet om samspillet mellom økonomi, økologi og teknologi.

Tekna mener skolen skal være en aktiv aktør i samfunnet. For å lykkes med dette må skolen ha høyt faglig fokus, ha rom for reell og åpen meningsbrytning og en positiv kultur for å utfordre og stille krav til elevene.

Tekna mener at skolen i større grad skal stimulere til tverrfaglighet og kreativitet og møte den enkelte elev med positive forventninger til mestring.

Tekna arbeider særlig med å styrke teknologi- og realfagene. Tekna mener det er viktig at offentlige skoler utvikler en tydeligere realfagsprofil i tett samarbeid og kontakt med universitets- og høgskolemiljøer, samt næringslivet.

Kvalitet i utdanningen

Tekna mener grunnopplæringen og høyere utdanning skal holde høy kvalitet. Arbeidsmåter og innholdet i skolen må ha som formål å gi elevene et bredt og solid faglig fundament som også vektlegger dybdelæring. Tekna mener at kunnskap som krever tid og modning skal starte så tidlig som mulig i grunnskolen. Det er spesielt viktig at opplæringen i algebra starter tidlig på barnetrinnet. Tekna mener det er viktig å satse både på teoretisk kunnskap og praktisk anvendelse av kunnskap i undervisningen. Det gir et godt faglig grunnlag for programfag og videre studier innen realfag og teknologiske fag.

Grunnleggende forståelse for programmering og IKT bør være et kompetansemål i læreplanen allerede tidlig i grunnskolen. Tekna mener IKT bør blir en obligatorisk del av alle lærer- og lektorutdanninger, og at alle lærere bør få muligheten til å ta en etter- eller videreutdanning som øker deres teknologikompetanse. Satsingen på programmering og IKT i grunn- og videregående skole er en forutsetning for å få fylt opp de mange nye IKT-studieplasser i høyere utdanning som nå planlegges.

De praktisk-estetiske fagene i grunnskolen må beholdes for å stimulere til innovasjon, kreativitet og læring. Skolen må i større grad stimulere til tverrfaglighet og kreativitet. Tekna mener derfor teknologi- og realfag bør integreres i de kreative og praktiske fagene.

Tekna mener at elevene fortjener god undervisning av faglig kvalifiserte lærere i det antall timer loven setter for de ulike fagene. Det er i dag et problem at mye undervisningstid planlegges brukt til andre formål, eller går bort som følge av tidlig eksamen. Eksamen for Vg1 og Vg2 bør derfor skyves nærmere sommeren og planlagte timer uten vikar, eventuelt med ufaglært vikar, bør unngås.

Solid fagkompetanse hos lærerne

Tekna mener at universitetsutdannede lektorer skal være hovedregelen i studiespesialiserende fag, og foretrukket på ungdomstrinnet. Faglig sterke og engasjerte lærere med høye, men realistiske forventninger til elevene er viktig for deres motivasjon, læring og mestring. Lærernes faglige og didaktiske kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for elevenes læring. Tid til faglig samarbeid må prioriteres i felles møtetid på skolene. Det bør også legges til rette for at lærere kan delta på faglige kurs, etterutdanning og faglig kollegafelleskap.

Tekna mener at lærere skal ha 60 relevante studiepoeng for å kunne undervise i et fag. I videregående bør hovedregelen være minimum 90 studiepoeng fordyping eller tilsvarende faglig kompetanse for undervisning i studiespesialiserende programfag i Vg2 og Vg3 i ett fag, og 60 studiepoeng i andre undervisningsfag.

Tekna mener det skal bli flere veier inn i læreryrket. Teknologer og realister bør få fast ansettelse som lærere for studieforberedende fag på vilkår av at de tar pedagogisk utdanning innen tre år, slik det gjøres for lærere på yrkesfag. Det bør prøves ut alternativer til dagens praktisk pedagogiske utdanninger for nytilsatte lærere som allerede har solid arbeidserfaring fra andre yrker.

Tekna mener at opptakskravene til praktisk-pedagogisk utdanning må endres slik at søkere med stort innslag av anvendt matematikk i utdanningen lettere kan tas opp enn i dag. Rigide opptakskrav kan være til hinder for at blant annet sivilingeniører velger læreryrket.

Lærernes rammevilkår – kompetansereformen

Tekna mener at lærere skal ha gode rammevilkår, særlig hva angår lønn, arbeidsavtaler og tillit som leder av undervisningen. Dette er nødvendig for å rekruttere og beholde lærere med solid og god fagkompetanse.

Tekna mener at lærere på alle nivåer skal ha rett og plikt til faglig etter- og videreutdanning. Samfunnet er i kontinuerlig endring og behovet for etter- og videreutdanning er stort, og vil fortsatt være stort, særlig innenfor teknologi- og realfag. Dette krever systematisk kartlegging av kompetansebehov og god personalledelse. Som arbeidsgiver må staten og kommunene avsette midler både til kompetanseløft for lærere og kvalifiserte vikarer for lærere som gjennomfører en etter- eller videreutdanning. Tekna mener det er behov for å utvikle bedre og mer relevante etter- og videreutdanningstilbud for lærere. For de som allerede har en mastergrad er det behov for etterutdanning og faglig utvikling utover de ordningene som ligger i Kunnskapsløftet.

Det må være mulig å avansere faglig i skolen, få mer faglig ansvar og forfremmelser som lærer uavhengig av en administrativ karrierevei. Det betyr at det må utvikles alternative faglige karriereveier for å differensiere mellom læreres oppgaver og kompetanse. Lærerspesialistordningen bør utvides.

Tekna mener at lærere må ha nok tid til å kunne fokusere på kjerneoppgavene sine som er å utvikle og heve kvaliteten på undervisningen. Det er viktig for å bidra til økt læring hos elevene.

Tekna mener at flere yrkesgrupper må sterkere inn i skolen slik at lærere og skoleledere får frigjort mer tid til kjerneoppgavene sine

Rom for varierte læringsarenaer og undervisningsopplegg

Tekna mener at skolen skal samhandle tettere med samfunnet. Skolen må i samarbeid med arbeidslivet utvide antall læringsarenaer i alle fag. Flere eksterne ressurspersoner og rollemodeller vil bidra til å gjøre undervisningen mer relevant både for lærere og elever. Lektor 2-ordningen er et godt eksempel på dette. Tekna mener at særlig undervisning i naturfagene også kan foregå utenfor av skolebyggene. Elevene får slik oppleve hva realfagskompetanse kan brukes til.

Tekna mener lekser bør behandles i lærerutdanningene slik at lekser kan gi god læringseffekt og ikke hemme lærelysten. Lekser styrker samarbeidet mellom skole og hjem, og gir nødvendig trening for elever i fag som krever det.

Skoleeier må være forsiktig med å bruke sin styringsrett til å innføre «tidstyver» som skriftlig rapportering og bruk av bestemte verktøy og prosedyrer.

Resultater fra nasjonale prøver og internasjonale tester gir nyttig informasjon om deler av elevenes læring, men kan ikke brukes som målestokk på skolens kvalitet alene.

God ledelse av lærende fellesskap

Tekna mener at kvalitet i skolen er avhengig av god ledelse som bygger på aktiv medvirkning og bidrar til gjensidig tillit. Tydelig skoleledelse bidrar til at lærerkollegiet deler erfaring og kunnskap og utvikler skolen til en lærende arbeidsplass. Tekna mener at god skoleledelse har fokus på læringsarbeidet, bygger opp positive holdninger til kollegalæring og legger til rette for å diskutere egen praksis og ny forskning. Skoleledelsen må ha handlingsrom og kontroll over egne ressurser. Tekna mener at myndighetene skal satse mer på kompetanseheving blant skoleledere og skoleeiere.

Lærere og elever skal ha et trygt arbeidsmiljø uten vold og aggressiv adferd. Det er et lederansvar at skolene har gode rutiner for forebygging og reaksjoner.

Samspill om utdanning

Tilpasset opplæring – muligheter for forsert løp

Opplæringslovens §1-3 slår fast at alle elever skal ha tilpasset opplæring. Dette gjelder også for elever med stort læringspotensial. Tekna støtter en utvidelse av ordninger hvor ungdomsskoleelever tar fag på videregående skole og videregående elever tar fag på høyskole/universitet i forserte løp.

Et løft for elevtjenesten

Tekna mener at ressursen må bygges ut og styrkes. Det er behov for høyere og tydeligere kompetansekrav for tilsetning i en rådgiverstilling. Det må differensieres tydeligere mellom stillinger som sosialpedagogiske rådgivere og yrkes-/studierådgivere. Tekna mener at rådgivere skal ha rett og plikt til etter- og videreutdanning. En faglig styrket rådgivingstjeneste gjør elevene mer bevisste på faglige krav og muligheter.

Tett oppfølging og tidlig innsats er viktig for økt gjennomføring. Tekna mener at tett samarbeid mellom skoler og skoleeiere er viktig og at støtteapparatet bør være i nær tilknytning til skolen eller samlokalisert. Tekna mener at myndighetene skal utrede mulige tiltak og ordninger for hvordan elever uten faglig gode nok forutsetninger i enkeltfag skal klare overgangen fra ungdomsskole til videregående opplæring.

Elevenes kompetanse

Tekna mener det er viktig å opprettholde skillet mellom yrkesfaglig kompetanse og generell studiekompetanse. Det er og skal være forskjell på kompetansen de ulike utdanningsprogrammene leder fram til. Læreplanene i fellesfagene må derfor innrettes særskilt mot yrkesfag og studieforberedende.

Økonomi

Tekna mener at skolenes økonomi må bedres, slik at det blir lettere å gjennomføre ekskursjoner og ha opplæring på andre arenaer. Utstyr til undervisningen, særlig i naturfagene, må fornyes, slik at opplæringen i større grad kan muliggjøre praktiske eksperimenter.

Tekna

Tekna kjemper for deg og
faget du brenner for